

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

1 päivänä heinäkuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 650/2012 – Eurooppalainen perintötodistus – Todistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen, jossa ei ole voimassaolon päättymispäivää, voimassaolo – 65 artiklan 1 kohta – 69 artikla – Todistuksen oikeusvaikutukset niiden todistuksessa nimettyjen henkilöiden osalta, jotka eivät ole hakeneet sen antamista – 70 artiklan 3 kohta – Jäljennöksen voimassaolon arvioinnissa huomioon otettava ajankohta – Jäljennöksen todistusvoima

Asiassa C-301/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 27.5.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.7.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

UE ja

HC

vastaan

Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG,

VJ:n kuolinpesän

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit C. Toader (esittelevä tuomari) ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Itävallan hallitus, asiamiehinään J. Schmoll, E. Samoilova ja A. Posch,
- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller, M. Hellmann ja U. Bartl,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään M. J. Ruiz Sánchez,
- Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér ja K. Szíjjártó,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja M. Heller,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.4.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 (EUVL 2012, L 201, s. 107 sekä oikaisut EUVL 2012, L 344, s. 3 ja EUVL 2013, L 60, s. 140) 63 artiklan, 65 artiklan 1 kohdan, 69 artiklan ja 70 artiklan 3 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä edesmenneen VJ:n, jonka viimeinen vakinainen asuinpaikka oli Espanjassa, poika UE ja tytär HC ja toisaalta Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank AG, joka on pankki, jonka kotipaikka on Itävallassa, ja jossa vaaditaan tuomioistuimen valvontaan kyseisen pankin hakemuksesta määrättyjen rahamäärien ja arvopapereiden palauttamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 7, 67, 71 ja 72 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(7) Sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa olisi edistettävä poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille aiheutuu tällä hetkellä vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Kansalaisten on voitava järjestää perimyksensä ennakolta Euroopan oikeusalueella. Perillisten ja testamentinsaajien sekä muiden perittävälle läheisten henkilöiden sekä perimyksen liittyvien velkojen oikeuksien toteutuminen on taattava tehokkaasti.
- –
- (67) Rajat ylittäviä vaikutuksia omaavan perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen unionissa merkitsee sitä, että perillisten, testamentinsaajien, testamentin toimeenpanijoiden tai jäämistön hoitajien olisi voitava osoittaa helposti asemansa ja/tai oikeutensa ja toimivaltansa toisessa jäsenvaltiossa, esimerkiksi jäsenvaltiossa, jossa jäämistöomaisuus sijaitsee. Jotta he voisivat tehdä niin, tässä asetuksessa olisi säädettävä, että otetaan käyttöön yhtenäinen todistus eli eurooppalainen perintötodistus, jäljempänä ’todistus’, joka annetaan käytettäväksi toisessa jäsenvaltiossa. – –

--

- (71) Todistuksella olisi oltava samat oikeusvaikutukset kaikissa jäsenvaltioissa. Todistuksen ei olisi itsessään oltava täytäntöönpanoasiakirja, mutta sen olisi oltava todistusvoimainen, ja sen olisi katsottava osoittavan todenmukaisesti perimyksen sovellettavan lain tai muun tiettyihin seikkoihin sovellettavan lain mukaisesti vahvistetut seikat, kuten kuolemanvaraismääräysten aineellinen pätevyys. -- Henkilölle, joka suorittaa maksuja tai luovuttaa jäämistöomaisuutta henkilölle, joka on todistuksessa esitetty oikeutetuksi vastaanottamaan tällaisen maksun tai tällaista omaisuutta perillisenä tai testamentinsaajana, olisi annettava asianmukaista suojaa, jos hän on toiminut hyvässä uskossa luottaen todistuksessa vahvistettujen tietojen oikeellisuuteen. Samaa suojaa olisi annettava henkilölle, joka luottaen todistuksessa vahvistettujen tietojen oikeellisuuteen ostaa tai vastaanottaa jäämistöomaisuutta henkilöltä, joka on todistuksessa esitetty oikeutetuksi määräämään tällaisesta omaisuudesta. Suojan antaminen olisi varmistettava siinä tapauksessa, että esitetään oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka ovat edelleen päteviä. --
- (72) Toimivaltaisen viranomaisen olisi annettava todistus pyynnöstä. Todistuksen antavan viranomaisen olisi säilytettävä alkuperäinen todistus ja annettava hakijalle ja muille henkilöille, jotka osoittavat, että heillä on oikeutettu etu asiassa, yksi tai useampi oikeaksi todistettu jäljennös. --
- 4 Kyseisen asetuksen 62 artiklassa, jonka otsikko on "Eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotto", säädetään seuraavaa:
- "1. Tällä asetuksella otetaan käyttöön eurooppalainen perintötodistus, jäljempänä 'todistus', joka annetaan käytettäväksi toisessa jäsenvaltiossa ja jolla on 69 artiklassa luetellut oikeusvaikutukset.
2. Todistuksen käyttö ei ole pakollista.
3. Todistus ei korvaa jäsenvaltioissa vastaaviin tarkoituksiin käytettyjä kansallisia asiakirjoja. Toisessa jäsenvaltiossa käytettäväksi annetulla todistuksella on kuitenkin 69 artiklassa luetellut oikeusvaikutukset myös siinä jäsenvaltiossa, jonka viranomaiset ovat sen antaneet tämän luvun mukaisesti."
- 5 Mainitun asetuksen 63 artiklassa, jonka otsikko on "Todistuksen tarkoitus", säädetään seuraavaa:
- "1. Todistusta käyttävät perilliset, perintöön suoraan oikeutetut testamentinsaajat ja testamentin toimeenpanijat tai jäämistön hoitajat, joiden on toisessa jäsenvaltiossa vedottava asemaansa tai käytettävä oikeuksiaan perillisinä tai testamentinsaajina ja/tai valtuuksiaan testamentin toimeenpanijoina tai jäämistön hoitajina.
2. Todistusta voidaan käyttää erityisesti osoittamaan yksi tai useampia seuraavista seikoista:
- a) kunkin todistuksessa mainitun perillisen tai mahdollisen testamentinsaajan asema ja/tai oikeudet ja osuus jäämistöstä;

--

6 Saman asetuksen 65 artiklassa, joka otsikko on ”Todistuksen hakeminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Todistus annetaan jonkun 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön, jäljempänä ’hakija’, hakemuksesta.

– –

3. Hakemuksen on sisällettävä jäljempänä luetellut tiedot, siltä osin kuin ne ovat hakijan tiedossa ja todistuksen antava viranomainen tarvitsee niitä todistaakseen seikat, jotka hakija haluaa todistettavaksi, ja siihen on liitettävä kaikki asianmukaiset asiakirjat joko alkuperäisinä tai jäljennöksinä, jotka täyttävät niiden aitouden toteamisen edellytykset, sanotun rajoittamatta 66 artiklan 2 kohdan soveltamista:

– –

e) tiedot kuolemanvarais määräyksen ja/tai lain nojalla mahdollisista muista edunsaajista: sukunimi ja etunimet tai organisaation nimi, (mahdollinen) henkilötunnus tai tunnistenumero ja osoite;

– –”

7 Asetuksen N:o 650/2012 68 artiklassa, jonka otsikko on ”Todistuksen sisältö”, säädetään seuraavaa:

”Todistuksessa on oltava seuraavat tiedot, siltä osin kuin sen käyttötarkoitus niitä edellyttää:

– –

g) tiedot edunsaajista: sukunimi (tapauksen mukaan sukunimi syntymähetkellä), etunimet ja (mahdollinen) henkilötunnus;

– –”

8 Kyseisen asetuksen 69 artiklassa, jonka otsikko on ”Todistuksen oikeusvaikutukset”, säädetään seuraavaa:

”1. Todistus on pätevä kaikissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.

2. Todistuksen oletetaan osoittavan todenmukaisesti perimyksen sovellettavan lain tai muun tiettyihin seikkoihin sovellettavan lain mukaisesti vahvistetut seikat. Todistuksessa perillisenä, testamentinsaajana, testamentin toimeenpanijana tai jäämistön hoitaja[na] mainitulla henkilöllä oletetaan olevan todistuksessa mainittu asema ja/tai siinä mainitut oikeudet tai valtuudet, ilman kyseisiin oikeuksiin tai valtuuksiin liittyviä muita ehtoja ja/tai rajoituksia kuin ne, jotka on todistuksessa mainittu.

3. Henkilön, joka todistuksessa vahvistettujen tietojen perusteella suorittaa maksuja tai luovuttaa omaisuutta henkilölle, joka on todistuksessa mainittu oikeutetuksi hyväksymään maksuja tai omaisuutta, katsotaan tehneen oikeustoimen maksuja tai omaisuutta hyväksymään oikeutetun henkilön kanssa, paitsi jos hän tiesi, että todistuksen sisältö ei vastaa todellisuutta tai on siitä tietämätön törkeän huolimattomuuden takia.

4. Jos henkilö, joka on todistuksessa mainittu oikeutetuksi määräämään jäämistöomaisuudesta, määrää tällaisesta omaisuudesta toisen henkilön hyväksi, tämän toisen henkilön katsotaan, jos hän toimii todistuksessa vahvistettujen tietojen perusteella, tehneen oikeustoimen kyseisestä omaisuudesta määräämään oikeutetun henkilön kanssa, paitsi jos hän tiesi, että todistuksen sisältö ei vastaa todellisuutta tai on siitä tietämätön törkeän huolimattomuuden takia.
5. Todistus on pätevä asiakirja, jonka perusteella jäämistöomaisuutta koskevat tiedot voidaan kirjata jäsenvaltion asiaankuuluvaan rekisteriin, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 artiklan 2 kohdan k ja l alakohdan soveltamista.”
- 9 Mainitun asetuksen 70 artiklassa, jonka otsikko on ”Todistuksen oikeaksi todistetut jäljennökset”, säädetään seuraavaa:
- ”1. Todistuksen antavan viranomaisen on säilytettävä alkuperäinen todistus ja annettava hakijalle tai henkilölle, joka näyttää, että hänellä on oikeutettu etu asiassa, yksi tai useampi oikeaksi todistettu jäljennös.
2. Todistuksen antavan viranomaisen on 71 artiklan 3 kohtaa ja 73 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa pidettävä luetteloa henkilöistä, joille on 1 kohdan mukaisesti annettu oikeaksi todistettuja jäljennöksiä.
3. Oikeaksi todistetut jäljennökset ovat voimassa kuuden kuukauden rajoitetun ajan, mikä on ilmoitettava oikeaksi todistetussa jäljennöksessä merkitsemällä siihen voimassaolon päättymispäivä. Todistuksen antava viranomainen voi tästä poiketen asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa päättää pidemmästä voimassaoloajasta. Tämän määräajan päätyttyä oikeaksi todistetun jäljennöksen haltijan on haettava oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaoloajan pidentämistä tai pyydyttävä todistuksen antavalta viranomaiselta uusi oikeaksi todistettu jäljennös voidakseen käyttää todistusta 63 artiklassa esitettyihin tarkoituksiin.”
- 10 Saman asetuksen 71 artiklan, jonka otsikko on ”Todistuksen oikaiseminen, muuttaminen tai peruuttaminen”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”Todistuksen antavan viranomaisen on ilmoitettava viipymättä todistuksen oikaisemisesta, muuttamisesta tai peruuttamisesta kaikille, joille on annettu todistuksen oikeaksi todistettuja jäljennöksiä 70 artiklan 1 kohdan mukaisesti.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 11 Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank haki rahamäärän ja arvopapereiden määräämistä tuomioistuimen valvontaan sen jälkeen, kun HC, UE ja heidän isänsä VJ olivat hakeneet kyseisten varojen palauttamista, ja se vetosi siihen, että varoihin kohdistui kilpailevia vaateita, joiden oikeutettavuus oli kiistanalainen.
- 12 VJ, jonka viimeinen vakinainen asuinpaikka oli Espanjassa, kuoli 5.5.2017. Hänen kuolemansa seurauksena perinnönjako toimitettiin espanjalaisen notaarin johdolla Espanjan oikeuden mukaisesti.
- 13 HC ja UE tekivät tuomioistuimen valvontaan määrättyjen varojen luovuttamista koskevan hakemuksen ja esittivät Bezirksgericht Bregenzille (Bregenzin piirioikeus, Itävalta) oikeaksi todistetun jäljennöksen mainitun espanjalaisen notaarin HC:n hakemuksesta laatimasta,

asetuksen N:o 650/2012 62 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukaisesta eurooppalaisesta perintötodistuksesta todisteena siitä, että he ovat VJ:n perillisiä. Tässä jäljennöksessä, joka muodostuu lomakkeesta V (jäljempänä lomake V), kuten asetuksessa (EU) N:o 650/2012 tarkoitettujen lomakkeiden vahvistamisesta 9.12.2014 annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 1329/2014 (EUVL 2014, L 359, s. 30) säädetään, on otsakkeen ”jäljennös on voimassa” alla merkintä ”toistaiseksi”. UE mainitaan kyseisessä todistuksessa sisarensa nimen vieressä perillisenä, jonka osuus jäämistöstä on puolet.

- 14 Bezirksgericht Bregenz hylkäsi kyseisen hakemuksen. Landesgericht Feldkirch (Feldkirchin osavaltion tuomioistuin, Itävalta) hylkäsi ensimmäisessä oikeusasteessa annetusta ratkaisusta tehdyn valituksen. Se katsoi ensinnäkin, että eurooppalaisella perintötodistuksella oikeutensa voi näyttää toteen ainoastaan se henkilö, joka on hakenut todistuksen antamista, toiseksi, että tällaisen toistaiseksi voimassa olevan todistuksen jäljennöksen antaminen ei täytä vaatimusta, jonka mukaan on määrättävä kuuden kuukauden rajoitetusta voimassaoloajasta jäljennöksen käsittelyä varten, ja kolmanneksi, että jäljennöksen on oltava voimassa silloin, kun ensimmäisen asteen tuomioistuin antaa ratkaisunsa.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen eli Oberster Gerichtshofiin (ylin tuomioistuin, Itävalta) tehtiin Revision-valitus Landesgericht Feldkirchin ratkaisusta. Oberster Gerichtshof toteaa, että Itävallan oikeuden mukaan tuomioistuimen valvonnassa olevien varojen luovuttaminen edellyttää kaikkien osapuolten (vastapuolet) yhteistä kirjallista hakemusta niin kauan kuin lainvoimaista tuomioistuinratkaisua ei ole annettu. Jotta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa, se pohtii, voidaanko eurooppalaisen perintötodistuksen jäljennöstä käyttää perillisten oikeuksien toteennäyttämiseksi.
- 16 Oberster Gerichtshof on erityisesti epävarma ensinnäkin oikeaksi todistetun jäljennöksen, jossa ei ole voimassaolon päättymispäivää, voimassaolosta. Se toteaa, että tällaisesta tapauksesta ei säädetä asetuksessa N:o 650/2012 ja ettei tältä osin ole unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa yhtäältä siihen mahdollisuuteen, ettei kyseisellä asiakirjalla ole oikeusvaikutuksia, koska se ei ole asetuksen mukainen, ja toisaalta siihen, että merkintä ”voimassa toistaiseksi” voisi merkitä voimassaoloajan pidentämistä, jos sitä voidaan pitää kyseisen asetuksen 70 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna poikkeustapauksena. Tämän säännöksen sanamuotoa voitaisiin kuitenkin tulkita myös siten, että kyseinen asiakirja on voimassa kuuden kuukauden rajoitetun ajan, ja siinä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, mistä päivästä lähtien kyseinen ajanjakso on laskettava.
- 17 Toiseksi kyseinen tuomioistuin pohtii sitä, ulottuvatko eurooppalaisen perintötodistuksen oikeusvaikutukset ainoastaan hakijaan vai myös kaikkiin todistuksessa mainittuihin henkilöihin, kun otetaan huomioon, että asetuksessa N:o 650/2012 ei säädetä tilanteesta, jossa vain yksi perillisistä hakee kyseisen todistuksen antamista.
- 18 Kolmanneksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, mitä seurauksia eurooppalaisen perintötodistuksen jäljennöksen voimassaolon päättymisellä saattaa olla. Siltä osin kuin on kysymys siitä, onko riittävää, että jäljennös on voimassa sinä päivänä, jona hakemus jätetään asiaa käsittelevälle viranomaiselle, vai onko jäljennöksen oltava voimassa vielä silloinkin, kun päätös annetaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa siihen, että kyseistä seikkaa koskevassa oikeuskirjallisuudessa on esitetty eriäviä näkemyksiä ja että Itävallan tuomioistuinten ja Saksan tuomioistuinten oikeuskäytännöt eroavat tältä osin toisistaan.

19 Tässä tilanteessa Oberster Gerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko [asetuksen N:o 650/2012] 70 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että todistuksen toistaiseksi voimassa oleva jäljennös, johon ei kyseisen säännöksen vastaisesti ole merkitty sen voimassaolon päättymispäivää,
- on toistaiseksi voimassa ja pätevä vai että
 - tällainen jäljennös on voimassa ainoastaan kuuden kuukauden ajan oikeaksi todistetun jäljennöksen antamispäivästä vai että
 - tällainen jäljennös on voimassa ainoastaan kuuden kuukauden ajan jostain toisesta ajankohdasta vai että
 - tällainen jäljennös ei ole voimassa eikä sovellu asetuksen N:o 650/2012 63 artiklassa tarkoitettuun käyttöön?
- 2) Onko asetuksen N:o 650/2012 65 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä 69 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että todistuksella on oikeusvaikutuksia kaikkien sellaisten henkilöiden hyväksi, jotka nimenomaisesti mainitaan todistuksessa perillisenä, testamentinsaajana, testamentin toimeenpanijana tai jäämistön hoitajana, jolloin todistusta voivat käyttää asetuksen N:o 650/2012 63 artiklan mukaisesti myös henkilöt, jotka eivät ole itse hakenneet todistuksen antamista?
- 3) Onko asetuksen N:o 650/2012 69 artiklaa, luettuna yhdessä 70 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen legitimointivaikutukset on tunnustettava, jos jäljennös oli vielä voimassa, kun se esitettiin ensimmäisen kerran, mutta sen voimassaolo on päättynyt ennen viranomaiselta haetun päätöksen tekemistä, vai eikö tämä säännös ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jos viimeksi mainitussa edellytetään todistuksen voimassaoloa myös päätöksen tekoajankohtana?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja kolmas kysymys

- 20 Ensimmäisellä ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistettu jäljennös, johon on merkitty ”voimassa toistaiseksi”, on voimassa ja että jäljennöksen kyseisen asetuksen 69 artiklassa tarkoitetut oikeusvaikutukset on tunnustettava ilman ajallisia rajoituksia, jos jäljennös oli voimassa silloin, kun se esitettiin ensimmäisen kerran.
- 21 Aluksi on todettava, että asetuksen N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohdassa säädetty määräaika ei vaikuta eurooppalaisen perintötodistuksen voimassaoloaikaan vaan ainoastaan sen oikeaksi todistettujen jäljennösten voimassaoloaikaan. Kuten lisäksi mainitun 70 artiklan 1 kohdasta,

luettuna yhdessä kyseisen asetuksen johdanto-osan 72 perustelukappaleen kanssa, ilmenee, eurooppalaisen perintötodistuksen säilyttää todistuksen antava viranomainen, joka antaa siitä jäljennöksiä.

- 22 Asetuksen N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ilmenee, että kyseisen todistuksen oikeaksi todistetut jäljennökset ovat voimassa kuuden kuukauden rajoitetun ajan, mikä on ilmoitettava oikeaksi todistetussa jäljennöksessä merkitsemällä siihen voimassaolon päättymispäivä. Todistuksen antava viranomainen voi asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa päättää pidemmästä voimassaoloajasta. Tämän kuuden kuukauden määräajan päätyttyä eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen haltijan on haettava oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaoloajan pidentämistä tai pyydettyä todistuksen antavalta viranomaiselta uusi oikeaksi todistettu jäljennös voidakseen käyttää todistusta 63 artiklassa esitettyihin tarkoituksiin.
- 23 Jäljennösten voimassaoloajan rajoittamisesta on näet säädetty sillä perusteella, että eurooppalainen perintötodistus on pätevä kaikissa jäsenvaltioissa ja että todistuksen oletetaan osoittavan todenmukaisesti perimyksen sovellettavan lain tai muun tiettyihin seikkoihin sovellettavan lain mukaisesti vahvistetut seikat kuten myös perillisinä, testamentinsaajina, testamentin toimeenpanijoina tai jäämistön hoitajina mainituilla henkilöillä olevan aseman ja henkilöillä olevat oikeudet kyseisen asetuksen 69 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti.
- 24 Kuten julkisasiamies on pääasiallisesti todennut ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa, asetuksen N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohdassa säädetyn kuuden kuukauden määräajan avulla voidaan varmistaa, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen sisältö ja perintöasian oikeudellinen tilanne vastaavat toisiaan, ja erityisesti tarkistaa säännöllisin väliajoin, että todistusta ei ole oikaistu, peruutettu tai muutettu kyseisen asetuksen 71 artiklan nojalla tai että sen oikeusvaikutuksia ei ole keskeytetty mainitun asetuksen 73 artiklan nojalla.
- 25 Tästä seuraa, että tällaisen oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaolo on poikkeustapauksia lukuun ottamatta rajattu kuuteen kuukauteen.
- 26 Herää kuitenkin kysymys siitä, onko silloin, kun todistuksen antava viranomainen on nimenomaisesti täsmentänyt lomakkeessa V, että jäljennöksen voimassaololla ei ole päättymispäivää, todistuksen katsottava olevan voimassa kuuden kuukauden ajan vai onko tämä päättymispäivän puuttuminen esteenä sille, että jäljennöstä käytetään mainitun asetuksen 63 artiklassa tarkoitetulla tavalla.
- 27 Asetuksen N:o 650/2012 tavoite – sellaisena kuin se ilmenee asetuksen johdanto-osan seitsemännestä perustelukappaleesta –, jonka mukaan sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa olisi edistettävä poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille aiheutuu vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia, vaarantuisi, jos perillinen tai muu henkilö, jolla on oikeutettu etu asiassa, ei voisi näyttää toteen oikeuksiaan sen vuoksi, että hänelle annetuissa eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetussa jäljennöksessä on muodollinen virhe, vaan hänen olisi pyydettyä todistuksesta uusi jäljennös, mikä johtaisi määräaikaisten pidentymiseen ja mahdollisten kustannusten nousuun.
- 28 Näin ollen silloin, kun eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetussa jäljennöksessä on merkintä ”voimassa toistaiseksi”, tämän jäljennöksen on katsottava olevan voimassa kuuden kuukauden ajan.

- 29 Jäljennöksen voimassaoloajan alkamispäivän osalta on todettava, että todistuksen antavan viranomaisen on merkittävä lomakkeeseen V jäljennöksen antamispäivä oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaoloajan perään. Näin ollen voimassaoloaika on laskettava antamispäivästä alkaen, mikä takaa jäljennöksen käytön kannalta vaadittavan ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden.
- 30 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymyksistä, jotka koskevat ajankohtaa, jolloin eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen on oltava voimassa, jotta sillä olisi asetuksen N:o 650/2012 69 artiklassa tarkoitetut oikeusvaikutukset, ja erityisesti jäljennöksen voimassaolon päättymistä menettelyn aikana, on todettava, että yhdessäkin kyseisen asetuksen säännöksessä ei vastata suoraan tähän kysymykseen.
- 31 Kuten julkisasiamies on todennut erityisesti ratkaisuehdotuksensa 49 kohdassa, kyseisen jäljennöksen oikeusvaikutusten on kuitenkin oltava samat kaikissa jäsenvaltioissa, joten jäljennöksen voimassaoloa on säänneltävä asetuksella N:o 650/2012.
- 32 Asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 71 perustelukappaleesta näet ilmenee, että eurooppalaisella perintötodistuksella on oltava samat oikeusvaikutukset kaikissa jäsenvaltioissa ja että suojaa olisi annettava henkilöille, jotka luottavat todistuksessa vahvistettujen tietojen oikeellisuuteen, kun esitetään oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka ovat edelleen päteviä. Tällä varmistetaan muun muassa sellaisten kolmansien osapuolten suojelu, jotka suorittavat maksun tai luovuttavat jäämistöomaisuutta henkilölle, joka on todistuksessa esitetty oikeutetuksi vastaanottamaan tällaisen maksun tai tällaista omaisuutta perillisenä.
- 33 Sellaisella vaatimuksella, jonka mukaan eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen olisi hakemuksen jättämispäivän sijaan oltava voimassa ajankohtana, jolloin se viranomaisen, jolle jäljennös esitetään, tekee haetun päätöksen, tai jopa sitä koskevan oikeudenkäyntimenettelyn aikana, saatettaisiin loukata oikeuksia, jotka kuuluvat perillisille ja muille perintöön oikeutetuille henkilöille, joiden olisi mahdollisesti useaan otteeseen pyydettävä tällaista jäljennöstä ja esitettävä se, koska he eivät voi mitenkään vaikuttaa kyseiseen päätökseen johtavan menettelyn keston.
- 34 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 58 ja 59 kohdassa, tästä tulkinnasta aiheutuisi sekä niille, joita perintöasia koskee, että perintöasiasta vastaaville viranomaisille lisäviivytyksiä, -järjestelyjä ja -vaivaa, minkä lisäksi tulkinta olisi vastoin asetuksen N:o 650/2012 tavoitetta, joka on – kuten tämän tuomion 27 kohdassa on muistutettu – rajat ylittäviä vaikutuksia omaavan perintöasian ja niiden, joita perintöasia koskee, oikeuksien nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen, kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan 7 ja 67 perustelukappaleesta ilmenee.
- 35 Lisäksi asetuksen N:o 650/2012 71 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että todistuksen antavan viranomaisen on ilmoitettava viipymättä eurooppalaisen perintötodistuksen oikaisemisesta, muuttamisesta tai peruuttamisesta kaikille, joille on annettu todistuksen oikeaksi todistettuja jäljennöksiä ja joista todistuksen antavan viranomaisen on kyseisen asetuksen 70 artiklan 2 kohdan nojalla pidettävä luetteloa, jotta mainitun asetuksen johdanto-osan 72 perustelukappaleen mukaisesti vältettäisiin kyseisten jäljennösten väärinkäyttö ja vähennettäisiin riskiä siitä, että sellainen oikeaksi todistettu jäljennös, joka ei ole enää voimassa haetun päätöksen tekohetkellä, ei vastaisi eurooppalaisen perintötodistuksen sisältöä.

- 36 Jos viranomainen, jolle eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistettu jäljennös on esitetty, saa tietoonsa seikkoja, joiden nojalla sillä on järkeviä perusteita epäillä kyseisen todistuksen tilannetta, se voi poikkeuksellisesti pyytää uuden jäljennöksen tai sellaisen jäljennöksen, jonka voimassaoloaikaa on pidennetty, esittämistä, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 70 kohdassa.
- 37 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistettu jäljennös, johon on merkitty ”voimassa toistaiseksi”, on voimassa kuuden kuukauden ajan sen antamispäivästä ja sillä on asetuksen 69 artiklassa tarkoitetut oikeusvaikutukset, jos se oli voimassa silloin, kun se esitettiin ensimmäisen kerran toimivaltaiselle viranomaiselle.

Toinen kysymys

- 38 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 650/2012 65 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen 69 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeusvaikutukset ulottuvat kaikkiin todistuksessa perillisinä, testamentinsaajina, testamentin toimeenpanijoina tai jäämistön hoitajina nimenomaisesti mainittuihin henkilöihin, vaikka he eivät olisikaan itse hakenneet todistusta.
- 39 Mainitun asetuksen 63 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa, jotka koskevat eurooppalaisen perintötodistuksen tarkoitusta, luetellaan ne henkilöt, jotka voivat käyttää todistusta osoittaakseen toisessa jäsenvaltiossa erityisesti asemansa ja/tai perintöoikeutensa ja joita ovat siis perilliset, perintöön suoraan oikeutetut testamentinsaajat ja testamentin toimeenpanijat tai jäämistön hoitajat (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 40 Asetuksen N:o 650/2012 65 artiklan 1 kohdan mukaan eurooppalainen perintötodistus annetaan jonkun kyseisen asetuksen 63 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun henkilön hakemuksesta. Mainitun asetuksen 65 artiklan 3 kohdan e alakohdassa täsmennetään, että eurooppalaista perintötodistusta koskevan hakemuksen on sisällettävä muun muassa tiedot kuolemanvaraismääräyksen ja/tai lain nojalla mahdollisista muista edunsaajista kuin hakijasta. Näiden tietojen on kyseisen asetuksen 68 artiklan g alakohdan mukaan sisällyttävä todistukseen.
- 41 Asetuksen N:o 650/2012 69 artiklan 3 kohdassa säädetään, että eurooppalaisessa perintötodistuksessa vahvistettujen tietojen perusteella voidaan suorittaa maksuja tai luovuttaa omaisuutta henkilölle, joka on todistuksessa mainittu perillisenä, testamentinsaajana, testamentin toimeenpanijana tai jäämistön hoitajana oikeutetuksi hyväksymään maksuja tai omaisuutta. Eurooppalaisen perintötodistuksen oikeusvaikutukset voivat siis ulottua edellä mainittuun henkilöön, eikä kyseisessä säännöksessä täsmennetä, onko hänen oltava hakija.
- 42 Siitä riippumatta, kuka hakija on, on lisäksi niin, että todistuksen antavan viranomaisen, joka säilyttää alkuperäisen todistuksen, on kyseisen asetuksen 70 artiklan 1 kohdan mukaan annettava hakijalle tai henkilölle, joka näyttää, että hänellä on oikeutettu etu asiassa, yksi tai useampi oikeaksi todistettu jäljennös. Tästä seuraa, että sen edellyttäminen, että henkilön, joka vetoaa eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistettuun jäljennökseen, on ehdottomasti oltava todistusta alun perin hakenut henkilö, olisi ristiriidassa mainitun asetuksen 70 artiklan 1 kohdan sanamuodon kanssa.

- 43 Yhdessäkään näistä säännöksistä ei edellytetä, että henkilö, joka käyttää eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistettua jäljennöstä hyötyäkseen todistuksen oikeusvaikutuksista, on todistuksen hakija.
- 44 Lisäksi on niin, että jos jokaisen, jota tietty perintöasia koskee, olisi haettava eurooppalaista perintötodistusta ja sen oikeaksi todistettua jäljennöstä, vaikka kyseisessä perintöasiassa on jo annettu todistuksia ja jäljennöksiä, aiheutuisi turhia kuluja, kuten Euroopan komissio on kirjallisissa huomautuksissaan todennut. Tällainen velvollisuus olisi vastoin asetuksen N:o 650/2012 tavoitetta – sellaisena kuin se ilmenee asetuksen johdanto-osan 67 perustelukappaleesta –, joka on rajat ylittävän perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen.
- 45 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 65 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen 69 artiklan 3 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeusvaikutukset ulottuvat kaikkiin todistuksessa nimenomaisesti mainittuihin henkilöihin, vaikka he eivät olisikaan itse hakenneet todistusta.

Oikeudenkäyntikulut

- 46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 70 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeaksi todistettu jäljennös, johon on merkitty ”voimassa toistaiseksi”, on voimassa kuuden kuukauden ajan sen antamispäivästä ja sillä on asetuksen 69 artiklassa tarkoitetut oikeusvaikutukset, jos se oli voimassa silloin, kun se esitettiin ensimmäisen kerran toimivaltaiselle viranomaiselle.**
- 2) Asetuksen N:o 650/2012 65 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä asetuksen 69 artiklan 3 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että eurooppalaisen perintötodistuksen oikeusvaikutukset ulottuvat kaikkiin todistuksessa nimenomaisesti mainittuihin henkilöihin, vaikka he eivät olisikaan itse hakenneet todistusta.**

Allekirjoitukset